

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕОРІЇ ЛОРИ МАЛВІ В СУЧАСНОМУ КІНЕМАТОГРАФІ

M. Chaika, D. Konovalov

THE RELEVANCE OF LAURA MULVEY'S THEORY IN CONTEMPORARY CINEMA

Протягом усієї історії голлівудського кінематографу колективний образ жінки виступав як універсальний «Інший» в системі образів «золотого» голлівудського стандарту. У своєму есеї «Візуальна насолода і наративний фільм» Лора Малві стверджує, що образ жінки використовувався як універсальний рушій, необхідний для головного героя, аби ствердити своє існування у світі фільму. Образ жінки виконує декілька головних функцій:

1. Об'єкт бажання — створює бажання та мотивацію головного героя до дії.
2. Нагорода — часто зводиться до того, що герой має її завоювати / врятувати.
3. Фетиш — обов'язкова естетизація образу жінки, перетворення її на афективний атракціон.
4. Джерело конфлікту — виступає каталізатором подій, які запускають або загострюють конфлікт.

Чи все ще актуальними є тези Лори Малві для сучасного кіно у світі нової епохи толерантності? Для відповіді на це питання ми застосуємо кінотеорію Лори Малві для аналізу фільму «Субстанція» режисерки Коралі Фаржа, який став справжньою сенсацією 2024 року.

Режисерка досліджує проблему ейджизму та культ вічної молодості як запоруку кар'єри в кіноіндустрії. Героїні Демі Мур та Маргарет Куеллі виступають метафорою глибокого внутрішнього розколу, спровокованого жорсткими вимогами до зовнішності та віку жінки патріархальної системи кіноіндустрії.

За сюжетом, головна героїня (персонажка Демі Мур) стикається з жорсткими стандартами краси та віковими обмеженнями в кіноіндустрії та вирішує ризикнути і взяти участь в експерименті, в результаті якого з'являється молода покращена версія її самої (персонажка Маргарет Куеллі). Це відображає ідею Малві про жіночий образ як візуальне задоволення та певну фетишизацію, що має пряме відношення до теорії Лори Малві. Іншими словами, пропозиція «ідеального молодого тіла» через штучну Субстанцію втілює концепцію фетишизації жіночого образу. Коли героїня приймає речовину, щоб повернути молодість, вона стає подвійним об'єктом чоловічого погляду: як стара версія, що «відходить у небуття», і нова, яка стає ідеальним об'єктом бажання. Лора Малві стверджує, що традиційно образ жінки не рухає сюжет, а служить мотиватором для чоловічих персонажів. У «Субстанції» цей мотив руйнується: персонажка Демі Мур самостійно бореться за свою ідентичність і тіло. Вона стає активною суб'єктом наративу, а не просто об'єктом чоловічого погляду. Однак сам факт того, що вона бореться за тіло, яке дасть їй змогу повернутися в кіноіндустрію, відображає реальні механізми патріархального контролю над жіночим тілом, про які говорила Малві.

Таким чином, фільм «Субстанція» напряму перетинається з ідеями Лори Малві. Він показує механізми об'єктивації жіночого образу, контроль індустрією над жінкою, фетишизацію молодого сексуального жіночого тіла та страх старіння. Проте, на відміну від класичного голлівудського кіно, «Субстанція» іронізує над патріархальними конструктами жіночої краси. У фіналі фільму перетворення на монстра обох героїнь підриває принципи насолоди жіночим тілом.